

ONLINE SHAMING IN JEUGDZORG

Relevant voor: zorg- en welzijnsopleidingen

Casus opgesteld door: Mimi van Dun, Rowan Olierook en Marcha Hartman

Aanpak: Telefonisch interview met Marcha Hartman (auteur boek 'Sociaal werk in de digitale samenleving', onderwijsontwikkelaar en docent Social Work) en elementen uit de Masterscriptie 'Gevolgd door social media. Een onderzoek naar de impact van social media op professionals binnen de jeugdzorg' van Daniek de Vries.

Vorm: Casus gebaseerd op de praktijk met toegevoegde fictieve elementen om de privacy te waarborgen.

Jeugdzorgmedewerker Roberto begeleidt een gezin met jonge kinderen. De ouders zijn uit elkaar en er is een omgangsregeling met de vader opgezet. Die regeling wordt tijdelijk stopgezet, omdat er te veel ruzie wordt gemaakt. De vader van het gezin, Harry, is het hier helemaal niet mee eens, dus begint hij berichten op sociale media te plaatsen. In de berichten noemt hij Roberto, maar ook Roberto's vrienden en familie. Harry dreigt dat hij Roberto komt opzoeken en dat hij hem wel even een lesje zal leren. Hij zal hem helemaal kapotmaken.

Roberto krijgt van Harry een filmpje waarin een pistool wordt doorgeladen. Ook verschijnen er allerlei verhalen op sociale media over Roberto; verhalen die niet kloppen. Zo worden er berichten gedeeld op WhatsApp en Facebook, waarin Roberto wordt aangewezen als een kinderverkrachter. Roberto wordt continu op deze manier *geshamed*. Hij is ten einde raad. Aan de ene kant wil hij het gezin helpen, maar hij moet ook aan zichzelf en zijn eigen gezin denken. Roberto gaat het gesprek aan met Harry, maar het gesprek heeft geen zin. Het wordt alleen maar erger. Nu worden er ook foto's van Roberto, van zijn kinderen en zelfs van zijn huis op sociale media geplaatst met teksten die totaal niet kloppen. Zo staat er bijvoorbeeld een video van Roberto online, waarbij hij de zoon van het gezin, Vincent, wilt meenemen, om uit huis te plaatsen. Harry heeft dit gefilmd en heeft enkel het stuk online geplaatst, waarbij je Vincent ziet tegenstribbelen als Roberto hem meeneemt. Harry bedreigt Roberto door te zeggen dat hij weet waar zijn kinderen naar school gaan en dat hij ze zal opwachten. Op Facebook staat Roberto's huis gephotoshopt met teksten dat hij een kinderverkrachter is. Een vakantiefoto van Roberto's vrouw is zelfs beland op een pornowebsite. Harry had deze foto van Roberto's Facebook afgehaald.

Roberto wordt steeds voorzichtiger in zijn werk en in de uitspraken die hij doet tegen cliënten, omdat hij bang is dat zijn uitspraken op sociale media worden geplaatst, uit de context worden geplaatst. De bedreigingen, *namings* en *shamings* blijven doorgaan. Roberto voelt zich dermate bedreigd dat hij wil stoppen met zijn werk in de jeugdzorg. Dat heeft echter maar beperkt zin, want de verhalen blijven op internet staan.

Waar speelt de casus zich af?

De casus speelt zich af binnen jeugdzorginstellingen, maar kan zich ook afspelen in psychiatrische instellingen, woongroepen en detentie-instellingen.

Hoe beïnvloedt desinformatie de kwaliteit van het werk en professionaliteit van de beroepsgroepen die te maken krijgen met deze casus?

De bedreigingen en des- en misinformatie die verschijnen over medewerkers kunnen hen angstig maken. Ook kan de vertrouwensband die ze hebben opgebouwd met gezinnen worden aangetast. Als er negatieve desinformatie over medewerkers online komt, kunnen ook andere gezinnen gaan twijfelen aan de intenties van de medewerkers. Daardoor willen ze hem/haar bijvoorbeeld niet meer in de buurt hebben van de kinderen. De focus van het oplossen van problemen van gezinnen verschuift naar het redden van het eigen imago.

Welke vragen/probleemstellingen komen naar voren in deze casus?

- Hoe moet je als begeleider in de jeugdzorg of als gezinsbegeleider omgaan met online *shaming* en desinformatie over jou?
- Hoe moet de jeugdzorg omgaan met online *shaming* en het plaatsen van desinformatie over medewerkers?

Deze casus is onderdeel van het project [BeeReal](#) (2019-2021).